

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 18

Vydána dne 17. května 1967

Cena

OBSAH:

46. Vládní nařízení o vypořádání škod způsobených provozní hospodářskou činností socialistických organizací na hmotném majetku jiných socialistických organizací a o náhradách v investiční výstavbě
47. Vyhláška Státní komise pro finance, ceny a mzdy o cenách

46

VLÁDNÍ NAŘÍZENÍ

ze dne 6. dubna 1967

o vypořádání škod způsobených provozní hospodářskou činností socialistických organizací na hmotném majetku jiných socialistických organizací a o náhradách v investiční výstavbě

Vláda Československé socialistické republiky podle § 51 odst. 1 horního zákona č. 41/1957 Sb., § 9 zákona č. 83/1966 Sb., o čtvrtém pětiletém plánu rozvoje národního hospodářství ČSSR, § 391 odst. 2 a § 395 písm. a) hospodářského zákoníku č. 109 1964 Sb. nařizuje:

Vypořádání škod

§ 1

[1] Socialistická organizace odpovídá za škody, které způsobí na hmotném majetku jiné socialistické organizace

a) vyhledáváním a průzkumem ložisek, výstavbou nebo likvidací důlních děl a zařízení, dobýváním a těžbou nerostů, jakož i jejich úpravou a zušlechťováním prováděným v souvislosti s dobýváním;

b) jinou provozní hospodářskou činností.

[2] Odpovědnosti za škody uvedené v odstavci 1 se organizace zproští, jen prokáže-li, že škoda byla způsobena okolností, jež nemá původ v provozní hospodářské činnosti a již nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.

§ 2

[1] Škoda se nahrazuje v penězích, pokud není dále stanoveno jinak, nebo pokud se organizace jinak nedohodnou.

[2] Nahrazuje se to, oč se majetek poškozené organizace škodnou událostí zmenšil,*] pokud není dále stanoveno jinak.

[3] Odstraňuje-li poškozená organizace škodu opatřením nového základního prostředku, je organizace, která škodu způsobila, povinna nahradit též:

- a) úrokové náklady, jejichž výše se vypočte na základě průměrného úvěrového zatížení za dobu čerpání a splácení úvěrů podle úvěrové smlouvy, a to z částky nepřesahující výši opotřebení původního základního prostředku. obdobná náhrada se poskytuje, jestliže poškozená organizace použije k opatření nového základního prostředku vlastních zdrojů. Poskytuje-li se na nový základní prostředek dotace ze státního rozpočtu, sníží se základ pro výpočet úrokových nákladů o výši dotace;
- b) částku odpovídající odvodu ze základních prostředků, která se vypočte z rozdílu mezi poři-

*] jde například o náklady na opravu poškozeného hmotného majetku, o cenu zničeného majetku, kterou tvoří částka pořizovací ceny snížená o částku odpovídající jeho opotřebení, o výdaje vynaložené na ochranu poškozeného majetku a na opatření k zabránění dalším škodám, o výdaje vynaložené na demolicí, demontáž, vyklizení a přemístění majetku.

zovací a zůstatkovou cenou původního základního prostředku, a to za dobu, po kterou by ještě původní základní prostředek poškozené organizaci podle předpisů o odpisování základních prostředků sloužil.

§ 3

(1) Odstraňuje-li poškozená organizace škodu na směrových a liniových stavbách investiční výstavbou, je organizace, která škodu způsobila, povinna nahradit investiční náklady nezbytné k obnovení původní funkce základního prostředku a jiné náklady nutné k odstranění škody, jakož i částku odpovídající zvýšení odvodu ze základního prostředku, pro jejíž výpočet platí obdobně ustanovení § 2 odst. 3 písm. b). Nehradí se však náklady spojené s případným rozšířením původní funkce nebo s modernizací obnovené stavby.

(2) U škod na zemědělských a lesních porostech a kulturách, jakož i na rostlinné a živočišné produkci se nahrazuje kromě toho, o čem se majetek poškozené organizace zmenšil (§ 2 odst. 2), i to, čeho by dosáhla poškozená organizace při správném hospodaření, obdělávání, ošetřování a sklizni, anebo při jiném využití zemědělské a lesní kultury a živočišné výroby.

§ 4

Za škodu podle tohoto nařízení se považuje i ztráta vody. Organizace, která škodu způsobila, je povinna zajistit náhradní užívání vody z jiného zdroje, popřípadě nahradit náklady spojené se zajištěním náhradního zdroje vody, pokud je poškozená organizace vynaložila sama.

§ 5

Za poškození stavby, která byla postavena bez stavebního povolení, popřípadě bez dodržení podmínek stanovených v tomto povolení z hlediska ochrany stavby proti účinkům činností uvedených v § 1 odst. 1, není organizace povinna poskytnout náhradu.

§ 6

Organizace, jejíž činnost uvedená v § 1 odst. 1 vyvolává nebezpečí vzniku škody, je povinna oznámit organizaci, jejíž majetek bude touto činností ohrožen, očekávané důsledky na jejím majetku s uvedením předpokládaného rozsahu škody a projednat s ní lhůty zahájení této činnosti a způsob a lhůty odstranění škod. Lhůty zahájení této činnosti musí být určeny tak, aby organizace, jejíž

majetek je ohrožen, měla možnost provést nutná opatření ke zmírnění, popřípadě odstranění škod (např. výstavbu nového základního prostředku).

§ 7

Pokud toto nařízení neupravuje náhradu škod jinak, platí obecná ustanovení hospodářského zákoníku o vypořádání škod mezi socialistickými organizacemi. Zvláštní ustanovení právních předpisů, pokud upravují náhradu škod způsobených provozní hospodářskou činností odchylně, nejsou tímto nařízením dotčena.**)

Náhrady v investiční výstavbě

§ 8

Základní prostředky ve správě (vlastnictví) socialistické organizace, které mají být likvidovány z důvodů investiční výstavby prováděné jinou socialistickou organizací, převádějí se do správy (vlastnictví) této organizace, pokud se organizace nedohodnou jinak. Při převodu správy (vlastnictví) se organizací, která základní prostředek převedla, poskytuje náhrada ve výši pořizovací ceny převedeného základního prostředku snížené o odpovídající opotřebení a náhrada výdajů spojených s vyklizením, pokud se organizace nedohodnou na jiné výši náhrady. V případě, že likvidovaný základní prostředek je nahrazován novým základním prostředkem, poskytuje se též náhrada obdobně podle § 2 odst. 3. Ustanovení § 5 platí obdobně.

Závěrečná ustanovení

§ 9

(1) Výjimky z tohoto nařízení může stanovit vláda.

(2) Zrušují se

- a) vládní nařízení č. 18/1956 Sb., o odstranění a vypořádání některých škod vyvolaných provozem báňských podniků;
- b) vyhláška č. 129/1965 Sb., o financování opatření týkajících se škod vzniklých státním organizacím nebo způsobených jimi na hmotném majetku.

(3) Podle tohoto nařízení se vypořádají škody, které vznikly od roku 1967, a poskytují náhrady za základní prostředky převedené podle § 8, počínaje rokem 1967.

§ 10

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Lenárt v. r.

**Jde zejména o náhrady škod způsobených při provozu dopravních prostředků (§ 150 hospodářského zákoníku a § 427 a 431 občanského zákoníku), škod vzniklých na přepravované zásilce (§ 340 a 341 hospodářského zákoníku a příslušná ustanovení prováděcích předpisů) a škod způsobených exhalacemi socialistickým zemědělským a lesním organizacím (vládní vyhláška č. 40/1963 Sb.).

47

VYHLÁŠKA

Státní komise pro finance, ceny a mzdy

ze dne 25. dubna 1967

o cenách

Státní komise pro finance, ceny a mzdy stanoví podle § 3 písm. e) zákona č. 113/1965 Sb., o Státní komisi pro finance, ceny a mzdy, Státní komisi pro techniku, Státní komisi pro hospodářskou a vědecko-technickou spolupráci a Státní komisi pro řízení a organizaci:

§ 1

Úvodní ustanovení

Tato vyhláška upravuje způsob řízení, tvorby a kontroly cen výrobků, prací, služeb a činností poskytovaných za peněžitou náhradu [dále jen „výrobky“) a působnost státních orgánů a socialistických organizací v oblasti cen; vztahuje se i na ceny nemovitostí. Nevztahuje se na úplaty a náhrady spojené s poskytováním peněžních a pojistovacích služeb oprávněnými organizacemi a na prodej bytů do osobního vlastnictví.

Část I

Základní pojmy

§ 2

Realizační ceny

Realizačními cenami, tj. cenami, za které se výrobky prodávají v tuzemsku, jsou

- a) **velkoobchodní ceny**, za které se prodávají výrobky socialistickým organizacím pro výrobní spotřebu, výstavbu nebo odbytovou činnost a pro zabezpečení obrany a bezpečnosti státu;
- b) **kupní ceny zahraničního obchodu** (dále jen „kupní ceny“), za které se prodávají výrobky pro vývoz organizacím pověřeným prováděním zahraničního obchodu nebo za které tyto organizace prodávají výrobky z dovozu odběratelům;
- c) **obchodní ceny**, za které se organizacím vnitřního obchodu prodávají výrobky určené k dalšímu prodeji za maloobchodní ceny;
- d) **maloobchodní ceny** (spotřebitelské, prodejní), za které se prodávají výrobky obyvatelstvu, popř. socialistickým organizacím, pokud nakupují v maloobchodě nebo pokud tak stanoví předpisy o dani z obrátu;
- e) **nákupní ceny**, za které pověřené organizace nakupují zemědělské výrobky prodávané země-

dělskými výrobci, předměty získané sběrem, jiné předměty od obyvatelstva a výrobky od drobných výrobců.

§ 3

Ceny v zahraničním obchodě

Pro účely této vyhlášky se cenami v zahraničním obchodě rozumějí

- a) **světové ceny**, jimiž jsou běžné ceny převládající na světových trzích pro daný druh výrobků;
- b) **zahraniční ceny**, jež tvoří individuální tržní ceny, dosažené za sjednaných podmínek za československý výrobek při vývozu nebo za nakoupený výrobek při dovozu;
- c) **zahraniční ceny franko československé hranice**, jež tvoří dosažené zahraniční ceny upravené o přímé obchodní náklady placené v zahraničí, popř. o další zvlášť stanovené náklady.

§ 4

Zvláštní druhy cen

Zvláštními druhy cen jsou

- a) **cenové limity**, jimiž se rozumějí horní hranice cen nových výrobků, stanovené v rámci úkolů technického rozvoje pro výzkum, vývoj a výrobu;
- b) **předběžné (informativní) ceny**, jimiž se rozumějí ceny výrobků plně technicky nevyjasněných, odpovídající úrovni platných realizačních cen;
- c) **podnikové ceny**, které stanoví oborové ředitelství odchýlně od realizačních cen pro prodej mezi podřízenými organizacemi nebo pro zúčtování dodávek mimo výrobní hospodářskou jednotku mezi oborovým ředitelstvím a podřízenými organizacemi. Pro odběratele mimo výrobní hospodářskou jednotku platí ceny podle § 2. Vyrovnání rozdílů mezi realizačními a podnikovými cenami provádí oborové ředitelství.

§ 5

Obsah cen

(1) **Velkoobchodní cena zahrnuje**

- a) vlastní náklady, položky zkracující tržby a vý-

nosy a výdaje z rozdělení (dále jen „náklady“).^{*}

b) čistý zisk (ztrátu).

(2) **Kupní cena zahrnuje** zahraniční cenu fran-ko československé hranice upravenou podle rozhodnutí Státní komise pro finance, ceny a mzdy.

(3) **Obchodní cena zahrnuje**, pokud není v jednotlivých případech stanoveno jinak, cenu velkoobchodní a daň z obrátu.

(4) **Maloobchodní cena zahrnuje** cenu obchodní a obchodní rozpětí; u služeb zahrnuje maloobchodní cena náklady a čistý zisk a popřípadě daň z obrátu.

(5) **Obsah nákupní ceny** je obdobný jako obsah ceny velkoobchodní.

(6) Jsou-li služby (přeprava) podmínkou nebo součástí realizace výrobků, mohou ceny výrobků zahrnovat též ceny služeb (náklady na přepravu).

(7) Ceny výrobků mohou být zvýšeny nebo sníženy o přiměřené (§ 25) přírážky nebo srážky ve vztahu k odchylkám od podmínek (kvalitativních, dodacích), za kterých byly ceny stanoveny nebo za kterých se ceny obvykle stanoví, zejména za jinou jakost, vybavení, provedení, dodací lhůty, výrobní nebo dodací množství apod.

(8) V rámci nákladů na výrobu zahrnují ceny výrobků, pokud není stanoveno jinak, též náklady na technický rozvoj, přípravu a záběh výroby, licence, patenty, odměny za vynálezy a zlepšovací náměty, projektové a montážní práce, obaly a balení.

(9) Podrobnosti o tom, které náklady, ceny služeb apod. se zahrnují do ceny výrobků, upravují příslušné ceníky, cenová opatření nebo dohoda mezi dodavatelem a odběratelem.

§ 6

(1) K velkoobchodním cenám se ve stanovených případech připočítávají (popř. odečítají) dodatková daň z obrátu, obchodní (odbytové) rozpětí samostatných odbytových nebo zásobovacích organizací apod.

(2) Ve stanovených případech se k podpoře výroby (dodávek) některých výrobků poskytují k cenám účelové cenové dotace nebo naopak k omezení výroby odvádějí účelové cenové odvody.

Část II

Zásady regulace vývoje cen

§ 7

(1) Vývoj cen řídí Státní komise pro finance, ceny a mzdy a další pověřené ústřední orgány na základě hlavních směrů vývoje cen (zejména vývoje úrovně cen) stanovených vládou v rámci státního plánu rozvoje národního hospodářství, popř. politicko-hospodářských směrnic.

(2) Úroveň cen stanovená vládou nebo Státní komisí pro finance, ceny a mzdy se zajišťuje v souladu s plánem vývoje cenové úrovně, a to jednak pomocí celé soustavy finančních a ekonomických nástrojů a jednak prostřednictvím regulace cen podle podmínek daných pro příslušnou kategorii cen (§ 9 až 12) a stanovením jednotlivých pevných, maximálních, minimálních nebo směrných cen (§ 9 a 11).

(3) Orgány a organizace, které vykonávají působnost v oblasti cen, jsou povinny vytvářet podmínky a provádět potřebná opatření k tomu, aby ceny byly pružně upravovány v souladu se změnami ekonomických podmínek výroby, zejména vývojem nákladů na výrobu a oběh, a podmínek realizace, tj. poměru nabídky a poptávky, a aby se úroveň realizačních cen nezvyšovala nad stanovenou úroveň (§ 9 až 11).

§ 8

Úroveň a kategorie cen

(1) Úroveň cen je vytvořena souborem cen všech výrobků dané skupiny výrobků (oboru apod.) realizovaných (plánovaných k realizaci) v určeném období; obdobím se rozumí rok, není-li stanoveno jinak. Vývoj úrovně cen se sleduje (měří) ve vztahu k cenám určeného základního období téhož souboru výrobků.

(2) Úroveň cen může být zejména na nižších stupních řízení diferencovaně stanovena, sledována a řízena podle oborů a skupin výrobků v návaznosti na jednotnou klasifikaci výrobků nebo se souhlasem Státní komise pro finance, ceny a mzdy podle organizačních hledisek (za závod, podnik, výrobní, popř. obchodní hospodářskou jednotku).

(3) Z hlediska rozdílných podmínek řízení vývoje cen se zařazují jednotlivé výrobky nebo jejich skupiny do cenových kategorií, jimiž jsou kategorie pevných cen, limitovaných cen nebo volných cen.

(4) Pevné ceny stanoví a mění výhradně ústřední orgány, volné ceny se tvoří dohodou přímo mezi dodavatelem a odběratelem; limitované ceny jsou vymezeny v § 10.

§ 9

Pevné ceny

Do kategorie pevných cen se zařazují zejména základní suroviny, polotovary, materiály a další výrobky,

- a) které rozhodujícím způsobem ovlivňují celkovou úroveň nákladů a cen v navazujících oborech nebo odvětvích,
- b) u nichž je třeba pro zásadní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou ústředně zabezpečit účinnou regulaci výroby a spotřeby,

^{*} Podrobněji je obsah vlastních nákladů, položek zkracujících tržby a výnosy a výdajů z rozdělení vymezen v § 5 odst. 1 vládního nařízení č. 96/1966 Sb., o jednotných kalkulačních zásadách.

- c) které rozhodujícím způsobem ovlivňují strukturu osobní spotřeby a trvale se významně podílejí na životních nákladech;
- d) u nichž je třeba ze zdravotních nebo kulturně politických důvodů zajistit jednotnost a potřebnou úroveň cen a cenové relace.

§ 10

Limitované ceny

Do kategorie limitovaných cen se zařazují zejména skupiny výrobků, popř. výrobky výrobních oborů, u nichž dochází k časté obměně sortimentu, anebo skupiny výrobků širokého sortimentu sice poměrně málo obměňovaného, u nichž je však třeba vytvořit podmínky pro oboustranné pružné ovlivňování nabídky a poptávky mezi dodavateli a odběrateli a kde je proto účelné řídit jenom vývoj úrovně cen na základě dohod o zabezpečení ekonomicky odůvodněného a společensky žádoucího vývoje cen (dále jen „dohody o vývoji cen“).

§ 11

Maximální, minimální a směrné ceny

(1) Zvláštní případy limitovaných cen, u nichž jsou důvody pro omezení změn cen jednotlivých výrobků a na něž se nevztahují ustanovení o dohodách o vývoji cen, jsou

- a) maximální ceny vymezující horní nepřekročitelné hranice realizačních cen nebo
- b) minimální ceny vymezující dolní nepřekročitelné hranice realizačních cen nebo
- c) směrné ceny, které jsou základem, od něhož se mohou jednotlivé realizační ceny odchýlovat (zvýšit nebo snížit). Ve stanovených případech lze k omezení výše odchylek určit jejich nepřekročitelné hranice relativně nebo absolutními částkami, a to buď jednostranně, tj. horní nebo dolní hranicí, nebo oboustranně tj. horní i dolní hranicí (oboustranná limitní cena).

(2) Nadřízené orgány, pokud není stanoveno jinak, určí podřízeným organizacím období a způsob evidence a vzájemného vyrovnávání odchylek realizačních cen od směrných cen, aby nedocházelo k trvalému zvýšení úrovně realizačních cen nad úroveň směrných cen, pokud takové vyrovnání není zabezpečeno automaticky ekonomickými podmínkami v tržních vztazích (celková vyrovnanost nabídky a poptávky).

(3) Za odchylky od směrných cen se nepovažují přírázky a srážky stanovené nebo dohodnuté ve smyslu § 5 odst. 7.

§ 12

Volné ceny

Do kategorie volných cen se zařazují zejména

- a) výrobky, u nichž existuje hospodářská soutěž,

- b) výrobky s trvalým předstihem nabídky před poptávkou, popř. jejichž úroveň cen je v zásadě určena pevnými, maximálními, minimálními nebo směrnými cenami standardních výrobků,

- c) výrobky objemově nevýznamné z hlediska výroby a spotřeby, u nichž lze odůvodněně předpokládat, že případné zvýšení cen vyvolá přiměřené snížení poptávky nebo zvýšení nabídky,

- d) módní novinky na předem stanovenou dobu a výrobky luxusního provedení,

- e) výrobky technicky pokrokové, určené ústředním orgánem nadřízeným výrobcí v dohodě s ústředními orgány nadřízenými odběratelům po srovnání s obdobnými zahraničními výrobky, a nové technicky pokrokové výrobky, určené dohodou dodavatele s hlavními odběrateli,

- f) výrobky zařazené při povinném hodnocení*) do I. jakostního stupně, s výjimkou těch potravinářských výrobků dodávaných pro vnitřní trh, které jsou zařazené v kategorii pevných cen,

- g) výrobky pro vývoz a z dovozu s výjimkou výrobků podle § 28 odst. 1,

- h) prototypy, unikáty, modely, vzorky, vývojové výrobky a výrobky z ověřovacích sérií,

- i) činnosti spojené s řešením výzkumných a vývojových úkolů (s výjimkou komplexních a samostatných hlavních úkolů státního plánu výzkumných a vývojových prací, které se zařazují do maximálních cen), řešení úkolů technické normalizace (s výjimkou případů zvlášť stanovených Úřadem pro normalizaci a měření), dále odborné posudky, expertízy a výkony ekonomického a technického zaměření prováděné socialistickými organizacemi, programovací a výpočetní práce, zkoušky a hodnocení výrobků a práce ve mzdě,

- j) výrobky prodávané ve vlastní obchodní síti výrobních organizací, pokud je rozhodující část obdobných výrobků prodávána v síti vnitřního obchodu,

- k) výrobky místního hospodářství, místního stavebnictví a výrobních družstev, pokud není stanoveno jinak,

- l) výrobky přidružené výroby zemědělských podniků,

- m) výrobky škol a sociálních a výchovných zařízení,

- n) méněhodnotné výrobky z odpadových materiálů,

- o) úplaty za užívání základních prostředků a drobných a krátkodobých předmětů, pokud není stanoveno jinak.

*) Zákonné opatření č. 102/1965 Sb., o jednotném řízení povinného zkoušení a hodnocení výrobků, směrnice Státní komise pro rozvoj a koordinaci vědy a techniky pro povinné zkoušení a hodnocení vybraných výrobků čj. 20774/4013/65 a prováděcí pokyny Úřadu pro normalizaci a měření čj. ZK/65a/66Kk.

§ 13

Postup při zařazování výrobků do cenových kategorií

{1} O zařazení výrobků do cenových kategorií nebo o změně tohoto zařazení, rozhoduje Státní komise pro finance, ceny a mzdy, pokud není v části V stanoveno jinak.

{2} Spotřební výrobky mohou být zařazeny do kategorií limitovaných cen nebo volných cen jen po stanovení sazby daně z obratu, popř. po rozhodnutí, že se u nich daň z obratu nevybírání.

{3} Výrobky, o jejichž zařazení do cenových kategorií není výslovně rozhodnuto, jsou až do rozhodnutí zařazeny do kategorie pevných cen s výjimkou výrobků uvedených v § 12 písm. d) až i) a l) až o).

{4} Zařazení technicky pokrokových výrobků a výrobků vysoké jakosti do kategorie volných cen [§ 12 písm. e) a f)] platí

- a) u výrobků podléhajících povinnému hodnocení po dobu platnosti rozhodnutí o zařazení do I. jakostního stupně,
- b) u výrobků označených jako technicky pokrokové ústředními orgány po dobu jimi stanovenou,
- c) u nových výrobků označených jako technicky pokrokové na základě dohody dodavatele s odběratelem po dobu jimi dohodnutou, nejméně však jeden rok a nejvíce dva roky u výrobků převážně spotřebního charakteru a čtyři roky u ostatních výrobků.

§ 14

Dohody o vývoji cen

{1} Dohody o zabezpečení ekonomicky odůvodněného a společensky žádoucího vývoje limitovaných cen (§ 10) se uzavírají mezi výrobními, popřípadě obchodními hospodářskými jednotkami (dále jen „výrobní hospodářské jednotky“) a ústředními orgány, popřípadě i mezi podniky a oborovými ředitelstvími. Při jednání o dohodě zajišťují ústřední orgán v potřebném rozsahu účast dalších dotčených orgánů a organizací.

{2} V dohodách se uvede úroveň cen (§ 7 odst. 2), která nesmí být překročena, další podmínky, které musí být dodrženy nebo zabezpečeny, a způsob kontroly dohody (zejména prokazování reálného vývoje úrovně cen).

{3} Návrh dohody musí obsahovat:

- a) úroveň limitovaných cen, která nesmí být v určeném období překročena, v členění podle výrobních oborů nebo skupin výrobků, podle rozhodnutí ústředního orgánu; úroveň cen může

žít být vyjádřena indexem oproti úrovni reálnizačních cen základního (určeného) období;

- b) opatření prováděná ve výrobě v zájmu ekonomického zabezpečení navrhované úrovně limitovaných cen (opatření ve výrobní nebo obchodní činnosti v zájmu zvýšení nabídky, způsob použití prostředků z případného zvýšení úrovně cen apod.);
- c) způsob sledování vývoje úrovně limitovaných cen, kterým bude prokazováno dodržení dohody, z toho zvláště u nově zaváděných výrobků;
- d) opatření pro případ porušení dohody (mimo obecně platné sankce podle § 50);
- e) dobu platnosti dohody, popř. podmínky pro vypověď časově předem neomezené dohody, a opatření pro případ neuzavření nové dohody;
- f) důvody a podmínky pro změnu dohody.

{4} Organizace (orgán) předkládající návrh dohody připojí současně:

- a) zdůvodnění návrhu úrovně limitovaných cen s ohledem na podmínky výroby a realizace a jejich změny;
- b) vyčíslení společenských důsledků návrhu a důsledků na vývoj celkové úrovně cen výrobní hospodářské jednotky (podniku) a vyčíslení možného dopadu na (hlavní) odběratele;
- c) stanoviska hlavních odběratelských výrobních hospodářských jednotek (odběratelských podniků) k návrhu dohody;
- d) návrh opatření, týkajících se výrobků příslušné výrobní hospodářské jednotky (podniku) zařazených do kategorií pevných cen nebo volných cen, pokud jsou nezbytná k zabezpečení žádoucího vývoje úrovně limitovaných cen.

§ 15

{1} Dojde-li k nežádoucímu vývoji úrovně reálnizačních cen výrobků zařazených do kategorií limitovaných cen nebo volných cen nebo ke změně podmínek, za kterých toto zařazení bylo provedeno, navrhne příslušný orgán, aby tyto výrobky byly přeřazeny do jiné vhodné kategorie cen.

{2} Státní komise pro finance, ceny a mzdy může v odůvodněných případech, nestanoví-li tak již vláda,

- a) stanovit nebo změnit úroveň limitovaných cen i mimo rámec dohod o vývoji cen, přičemž se úroveň cen a způsob sledování jejího vývoje stanoví zvláštním opatřením,
- b) určit, že v oblasti velkoobchodních cen se stanoví dodatková daň z obratu,*) zejména k vyrovnání nesouladu mezi zdroji a potřebami.

*) Ve smyslu zákona č. 73/1952 Sb., o dani z obratu, a vyhlášky č. 16/1962 Sb., o řízení ve věcech daní a poplatků.

§ 16

Smlouvy o vývoji cen

Dodavatelé a odběratelé, popř. jim nadřízená oborová ředitelství mohou uzavírat zvláštní smlouvy (převážně dlouhodobé) o vývoji volných a limitovaných cen. Je-li obsah smlouvy o vývoji limitovaných cen dostačující z hlediska ústředního řízení cen, může nadřízený ústřední orgán schválením této zvláštní smlouvy nahradit dohodu o vývoji cen (§ 14). Ve smlouvě jsou obě strany povinny sjednat i důsledky pro případ porušení smluvních závazků.

§ 17

Základní (pevně stanovené) složky cen, kterými jsou zejména daň z obratu, záporné cenové rozdíly, obchodní (odbytové) rozpětí a příplatky k nákupním cenám zemědělských výrobků, se stanoví podle zvláštních zásad pevnými sazbami nebo jiným závazně stanoveným způsobem; stejně se stanoví i účelové cenové dotace (odvody).

§ 18

Pevné, maximální, minimální a směrné ceny pro stejné výrobky se stejnými dodacími podmínkami jsou celostátně jednotné (stanovené podle jednotných nebo průměrných podmínek výroby a realizace), pokud Státní komise pro finance, ceny a mzdy nestanoví jinak.

Část III**Tvorba cen**

§ 19

(1) Podle ustanovení této části jsou příslušné orgány a organizace povinny postupovat při stanovení pevných, maximálních, minimálních a směrných cen nových výrobků.

(2) Na tvorbu nákupních cen zemědělských výrobků se vztahují ustanovení této části jen přiměřeně.

(3) Ustanovení této části neplatí pro stanovení volných cen a realizačních cen výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen; tyto ceny se tvoří dohodou přímo mezi dodavatelem a odběratelem.

Zásady pro tvorbu cen

§ 20

(1) Cena se tvoří jen pro nový výrobek, určený technickými a dodacími podmínkami, a jde-li o nové výrobky přibližně stejných užitných vlastností, vyráběné v podstatě stejnou technologií, též pro skupinu přesně určených výrobků.

(2) Novým výrobkem je podle této vyhlášky výrobek

a) který uspokojuje společenské potřeby včetně potřeb zdravotních, ochrany práce, kulturních apod., které dosud vyráběnými výrobky nebyly uspokojovány nebo byly uspokojovány jinak, nebo

b) jehož nové technické řešení vede k takovému zdokonalení jeho užitných vlastností, že se tím umožní jeho hospodárnější využití.

(3) Za nový výrobek se nepovažuje a novou cenu nelze stanovit, jsou-li změny uvedené v odstavci 2 nepodstatné nebo neprůkazné. To platí zejména, připouští-li technické normy nebo podmínky záměnu použitých materiálů. Sporné případy se řeší jako cenové spory (§ 45).

(4) Pro nový výrobek, který lze vzhledem k jeho užitným vlastnostem a způsobu jeho výroby zařadit do skupiny výrobků, pro niž cena byla již utvořena, se cena neutvoří, nýbrž výrobek se přímo zařadí do takové skupiny výrobků.

§ 21

(1) Cena nového výrobku se tvoří na základě podmínek výroby a podmínek jeho realizace.

(2) Cena nového výrobku musí být stanovena tak, aby odpovídala platné úrovni cen s výjimkou případů stanovených v § 37 odst. 4.

§ 22

Vyjádření podmínek výroby v ceně

(1) Správnost vyjádření podmínek výroby v ceně se ověřuje metodou cenového porovnání, a to tak, že se cena nového výrobku odvozuje z ceny porovnatelného výrobku, popřípadě z cen několika porovnatelných výrobků.

(2) Porovnatelnými jsou výrobky z hlediska užitných vlastností nebo podmínek výroby plně nebo částečně zaměnitelné. Při tvorbě pevných, maximálních, minimálních a směrných cen není porovnatelný výrobek zařazený do kategorie volných nebo limitovaných cen, popř. výrobek, pro který je v kategorii pevných, maximálních, minimálních a směrných cen výjimečně stanovena možnost nejednotných cen.

(3) K cenovému porovnání se používá

a) cenových řad nebo cenových ukazatelů, které vyjadřují prokazatelnou závislost nutných nákladů vzájemně porovnatelných výrobků, lišících se pouze kvantitou užitných vlastností (vahou, rozměry, obsahem, výkonem apod.) na jejich výrobních parametrech. Pokud porovnatelné výrobky se od nového výrobku odlišují též kvalitativně (např. užitnými vlastnostmi, podmínkami výroby nebo dodacími podmínkami apod.) a tyto rozdíly jsou vyjádřeny v jejich cenách, je nutno cenu nového výrobku vytvořit z cenové řady úměrně přizpůsobeně;

b) cenových normativů, kterými jsou kalkulační sazby, jimiž se oceňují dílčí části výroby a jež zahrnují zpravidla průměrnou spotřebu výrobních prostředků (materiálů, energie, opotřebení základních fondů) a práce; pevnou sazbou je určen též čistý zisk;

c) kalkulační porovnání, při němž se vychází z kalkulace nákladů nejbližší porovnatelného výrobku, přičemž k nákladům porovnatelného výrobku se přičítají nebo od nich odečítají náklady na ty části výrobku, které odlišují nový výrobek od výrobku porovnatelného. Rozdíly v provedení a užitných vlastnostech výrobku a rozdíly v nákladech se prokazují technickým rozbořem výrobků, technickoekonomickými ukazateli, technickými normami, rozbořem úrovně mezd apod. K nákladům se připočítává čistý zisk;

d) stavebnicového způsobu, který spočívá v tom, že cena nového výrobku se zjišťuje na základě součtu cen jeho jednotlivých složek (konstrukčních prvků), které jsou též obsaženy ve výrobcích porovnatelných; pokud jednotlivé složky nemají stanoveny ceny, tvoří se některým z ostatních způsobů cenového porovnání.

[4] Odvětvové ústřední orgány nadřízené dodavatelům v dohodě s ústředními orgány nadřízenými odběratelům mohou blíže určit použití způsobů cenového porovnání nebo jejich kombinace pro jednotlivé druhy nebo skupiny výrobků. Není-li použití způsobu cenového porovnání takto stanoveno, určí se dohodou mezi dodavatelem a odběratelem.

[5] Jestliže nový výrobek není s výrobky dosud vyráběnými porovnatelný, promítají se výrobní podmínky do cen metodou individuální kalkulace. Tato metody se používá zejména při tvorbě cen výrobních prostředků, jejich součástí a dílů vyráběných individuálně, zpravidla podle zvláštních požadavků odběratele, a dále při tvorbě cen individuálně vyráběných prototypů, unikátů, vývojevých výrobků, výrobků vyráběných na zkoušku a jiných jednorázově vyráběných výrobků.

§ 23

Započítání čistého zisku do cen

[1] Při tvorbě cen metodou cenových normativů, kalkulačního porovnání nebo individuální kalkulace se započítává čistý zisk buď ve výši stanovené sazbou nebo v průměrné výši za porovnatelné výrobky nebo jejich skupiny, popř. za celý podnik nebo obor.*]

[2] Ústřední orgány stanoví způsob započítávání čistého zisku pro jednotlivé skupiny (obory)

výrobků s ohledem na systém hmotné zainteresovanosti, zejména podle odvodů z hrubého důchodu nebo zisku a v souladu s používanou kalkulační technikou.

§ 24

Vyjádření podmínek realizace v ceně

Podmínky realizace se v ceně vyjadřují na základě rozboru (porovnání)

- a) efektivnosti použití nového výrobku s porovnatelnými výrobky dosud vyráběnými (dovážení) pro spotřebu, vypracovaného ve spolupráci s hlavním odběratelem,
- b) poměru nabídky a poptávky na trhu,
- c) společenských záměrů k podpoře (omezení) výroby nebo spotřeby, ke zvýšení ochrany a bezpečnosti práce, popř. k zajištění zdravotních, kulturních a jiných potřeb,
- d) relací světových cen, zejména u výrobků určených ústředními orgány.

§ 25

Přirážky a srážky

[1] Přirážky jsou přiměřené, jestliže zahrnují maximálně

- a) náklady, které musí dodavatel vynaložit na odchylku od původních podmínek,
- b) průměrný čistý zisk dosahovaný dodavatelem v době sjednávání smlouvy,
- c) další částku, kterou odběratel v rámci přirážky poskytne dodavateli jako podíl z prostředků, jež podle jeho předpokladů budou dosaženy nebo ušetřeny v souvislosti se sjednanou odchylkou.

[2] Obdobně se posuzuje i přiměřenost srážek z cen.

[3] Při stanovení přirážek nebo srážek se postupuje jako při sjednávání volných cen, pokud nejsou výjimečně stanoveny jako pevné.

§ 26

Ceny spotřebních výrobků

[1] Do maloobchodní (obchodní) ceny spotřebního výrobku se zahrnuje daň z obratu ve stejném poměru jako u porovnatelných výrobků, popř. podle stanovených sazeb, bez ohledu na to, která organizace je výrobcem; výjimky povoluje ministerstvo financí. Pokud podle zvláštních předpisů organizace nemá nárok na obchodní rozpětí nebo jeho část, zvyšuje se u maloobchodních cen daň z obratu o částku odpovídající obchodnímu rozpětí.

[2] Maloobchodní směrná cena nového spotřebního výrobku se tvoří na základě obchodní ceny (směrné velkoobchodní ceny a sazby daně z obratu) a stanoveného obchodního rozpětí.**]

*] Do nákladů nelze zahrnovat neplánovatelné výdaje z rozdělení, zjišťované jen ve výsledných kalkulacích.

**] Viz předpisy o rizikových fondech.

§ 27

Ceny staveb a jejich částí

Odbytové ceny staveb a jejich částí se určují způsobem stanoveným v předpise o dokumentaci staveb.*)

§ 28

Ceny dovážených a vyvážených výrobků

(1) Výjimkou z ustanovení § 12 písm. g) se zařazují do kategorie pevných, popř. limitovaných cen**) výrobky, které jsou značně konjunkturálně citlivé a rozhodujícím způsobem ovlivňují celkovou úroveň nákladů a cen v navazujících oborech výroby.

(2) Pevné, maximální nebo směrné kupní ceny, popř. úroveň limitovaných kupních cen se stanoví v závislosti na dlouhodobém vývoji cen v zahraničním obchodě.

§ 29

Při úplatných převezech správy, popř. vlastnictví věcí (výrobků, nemovitostí) mimo obvyklé hospodaření mezi socialistickými organizacemi se ceny tvoří dohodou, pokud podle zvláštních předpisů nestanoví cenu nadřízené orgány; cena však nesmí převyšit náklady na pořízení stejné nebo porovnatelné věci v době úplatného převodu, pokud není stanoveno jinak.

Část IV

Změny cen

§ 30

Zásady pro změny cen

(1) Cenu, popř. úroveň cen lze změnit jen v důsledku významnější změny

- a) ekonomických podmínek výroby nebo zahraničního obchodu,
- b) podmínek realizace (§ 24).

(2) Současně se změnou ceny se stanoví počátek její platnosti a způsob vypořádání důsledků změny.

(3) Změna ceny se netýká dodávek, o nichž jsou uzavřeny hospodářské smlouvy, pokud Státní komise pro finance, ceny a mzdy nestanoví jinak, popřípadě se o tom organizace nedohodnou.

(4) Zásad pro změny cen se přiměřeně použije také pro změny základních (pevně stanovených) složek cen. Při změně ceny se popřípadě odpovídajícím způsobem upraví i základní (pevně stanovené) složky cen.

(5) Ustanovení této části neplatí pro změny volných a realizačních cen výrobků zařazených do

kategorie limitovaných cen; tyto ceny se mění dohodou přímo mezi dodavatelem a odběratelem.

§ 31

Změny nesprávně stanovených cen

(1) Jestliže byla pevná, maximální, minimální nebo směrná cena stanovena nesprávně, příslušný orgán ji změní tak, aby odpovídala ustanovením této vyhlášky.

(2) Změna nesprávně stanovené nižší ceny se vztahuje na dodávky, o nichž již byla uzavřena hospodářská smlouva, jen pokud s tím odběratel souhlasí.

(3) Změna nesprávně stanovené vyšší ceny se vztahuje na všechny dodávky, které mají být uskutečněny ode dne změny ceny; příslušný ústřední orgán může rozhodnout, že se tato změna vztahuje i na dodávky již uskutečněné.

Část V

Působnost při tvorbě cen*)**

§ 32

Státní komise pro techniku

Státní komise pro techniku

- a) vydává zásadní opatření pro sestavování rozpočtů staveb a určování vedlejších rozpočtových nákladů;
- b) vydává se souhlasem Státní komise pro finance, ceny a mzdy zásadní opatření v oblasti tvorby cen nových technicky pokrokových výrobků a technicky zastaralých výrobků a stanovení cen za práce a služby při provádění výzkumných a vývojových prací;
- c) vykonává působnost podle § 34 odst. 1 v oblasti cen projektových prací a inženýrských činností;
- d) rozhoduje, pokud nedojde k dohodě mezi ústředními orgány, pro účely cenového řízení o tom, zda jde o technicky pokrokové nebo technicky zastaralé výrobky.

§ 33

Ministerstvo financí

Ministerstvo financí vykonává působnost podle § 34 odst. 1 v oblasti cen staveb v osobním nebo soukromém vlastnictví (včetně staveb prodávaných do osobního vlastnictví socialistickými organizacemi), pozemků v soukromém vlastnictví a úhrad za dočasné užívání pozemků a za právo osobního užívání pozemků.

*) Vyhláška Státní komise pro techniku č. 107/1966 Sb., o dokumentaci staveb.

**) Tzv. ústředně řízené kupní ceny.

***) Působnost Státní komise pro finance, ceny a mzdy je vymezena zákonem č. 113/1965 Sb.

§ 34

Ostatní ústřední orgány

(1) Odvětvové ústřední orgány a ústřední orgány družstev, popř. ústřední orgány společenských organizací v oblasti cen výrobků, které prodávají jim podřízené organizace nebo příslušné organizace řízené národními výbory, pokud není dále určeno jinak

a) stanoví

1. pevné, maximální, minimální a směrné ceny nových výrobků, pokud si jejich stanovení nevyhradí Státní komise pro finance, ceny a mzdy nebo pokud je podle dalších ustanovení nestanoví krajské národní výbory, popř. oborová ředitelství,
2. změny pevných, maximálních, minimálních nebo směrných cen v rámci úrovně cen stanovené vládou nebo Státní komisí pro finance, ceny a mzdy a změny těchto cen pro dodávky uskutečňované výhradně v rámci svého resortu, pokud si jejich stanovení nevyhradí Státní komise pro finance, ceny a mzdy nebo vláda,
3. zařazení výrobků do cenových kategorií, pokud jsou vyráběny a dodávány výhradně v rámci resortu;

b) uzavírají s podřízenými oborovými ředitelstvími dohody o vývoji cen (§ 14);

c) předkládají Státní komisi pro finance, ceny a mzdy návrhy

1. na zařazení výrobků do kategorií pevných, limitovaných a volných cen a na změny tohoto zařazení, vypracované podle zásad uvedených v § 9 až 12 a projednané s hlavními odběrateli a jím nadřízenými orgány,
2. na změny úrovně cen a na změny pevných, maximálních, minimálních a směrných cen, pokud je samy nestanoví podle písmene a) bod 2,
3. na vymezení rozsahu používání limitovaných cen (podle dohod o vývoji cen) a předkládají ke schválení návrhy na uzavření těchto dohod, jejichž uplatnění má změnit úroveň cen (§ 7 odst. 2) daných skupin výrobků nebo oborů výroby,
4. na stanovení pevných cen nových výrobků, které si vyhradí Státní komise pro finance, ceny a mzdy.

(2) Zvláštní působnost odvětvových ústředních orgánů, kromě působností uvedené v odstavci 1, vykonávají:

- a) ministerstvo zemědělství a výživy v oblasti nákupních cen zemědělských výrobků a prodejních cen výrobků pro zemědělství;
- b) ministerstvo zahraničního obchodu v oblasti dosažených zahraničních cen, s výjimkou sjed-

návání mezinárodních přepravních tarifů, které patří do působnosti ministerstva dopravy, mezinárodních tarifů spojů, které patří do působnosti Ústřední správy spojů, popř. cen dovožených a vyvážených výrobků, kde jsou příslušné organizace provádějící dovoz nebo vývoz podřízeny jiným ústředním orgánům;

c) ministerstvo vnitřního obchodu v oblasti pevných, maximálních a směrných maloobchodních cen spotřebních výrobků a služeb

1. prodávaných v síti spotřebních družstev s výjimkou výrobků prodávaných výhradně nebo převážně v síti spotřebních družstev,
2. prodávaných v síti výrobních podniků, pokud je převážná část výrobků téže skupiny zboží prodávána v síti vnitřního obchodu, a to v dohodě s příslušnými odvětvovými ústředními orgány;

d) ministerstvo vnitra pro odvětví místního hospodářství a také

1. v dohodě s příslušnými ústředními orgány v oblasti pevných, maximálních, minimálních a směrných cen služeb poskytovaných v síti jiných odvětví, pokud je převážná část těchto služeb poskytována v síti místního hospodářství,
2. v oblasti úhrad za užívání bytů a nebytových místností (včetně vedlejších platů);

e) u pevných, maximálních, minimálních a směrných cen ministerstvo stavebnictví v oblasti stavebních prací, s výjimkou podzemních důlních prací, ministerstvo těžkého průmyslu v oblasti montážních prací, Ústřední geologický úřad v oblasti geologických prací a Ústřední správa geodézie a kartografie v oblasti geodetických a kartografických prací. Těmto orgánům přísluší tvorba a změny uvedených cen v dohodě s dalšími ústředními orgány nadřízenými dodavateli příslušných prací.

(3) Ministerstvo vnitra rozhoduje o změnách velkoobchodních cen výrobků místního hospodářství, Svaz výrobních družstev o změnách velkoobchodních cen výrobků výrobních družstev a ministerstvo vnitřního obchodu o změnách pevných, maximálních, minimálních nebo směrných maloobchodních cen výrobků místního hospodářství a výrobních družstev stanovených krajskými národními výbory podle § 35 písm. a), pokud je to v zájmu sjednocení cen ve více krajích.

(4) Ministerstvo vnitra rozhoduje o zařazení výrobků místního hospodářství (včetně sběrných surovin, avšak kromě služeb), popř. výrobků soukromníků do kategorií cen. Svaz výrobních družstev rozhoduje o zařazení výrobků výrobních družstev. O zařazení služeb platí ustanovení § 35 písm. b).

(5) Výkonné orgány Slovenské národní rady vykonávají působnost odvětvových ústředních orgánů vůči organizacím, které přímo řídí.

§ 35

Krajské národní výbory

Krajské národní výbory vykonávají pro hospodářství jimi řízené v zásadě obdobnou působnost jako odvětvové ústřední orgány s tím, že

- a) působnost uvedenou v § 34 odst. 1 písm. a) body 1 a 2 a písm. b) vykonávají u výrobků místního hospodářství, výrobních družstev a soukromých výrobců, a je-li na ně tato působnost zvlášť přenesena, též u výrobků dalších organizací řízených národními výbory; cenové porovnání se provádí a zásada jednotnosti cen se vztahuje jen na výrobky, které jsou vyráběny organizacemi řízenými národními výbory a výrobními družstvy v obvodu působnosti krajského národního výboru;
- b) rozhodují o zařazení do kategorií cen u služeb poskytovaných místním hospodářstvím, výrobními družstvy (po dohodě se Svazem výrobních družstev — krajským sekretariátem u oborů, kde si to Svaz vyhradí) a soukromníky, popř. dalšími organizacemi (podle zvlášť přenesené působnosti) a o stanovení výše odchylek od směrných cen;
- c) předkládají příslušným odvětvovým ústředním orgánům návrhy na ostatní opatření podle § 34 odst. 1 a 2;
- d) mohou přenést na národní výbor nižšího stupně svou působnost u cen výrobků vyráběných v jeho obvodu.

§ 36

Oborová ředitelství a podniky (organizace)

(1) Oborová ředitelství v oblasti cen výrobků, které prodávají a které prodávají jim podřízené organizace

- a) stanoví
 1. maximální, minimální a směrné ceny nových výrobků v případech, kdy je tím pověřen nadřízený odvětvový ústřední orgán,
 2. maximální, minimální a směrné ceny, které se tvoří na základě individuální kalkulace podle § 22 odst. 5, pokud jejich stanovením nepověří podřízené organizace,
 3. cenové limity výrobků určené v etapě jejich výzkumu a vývoje;
- b) předkládají nadřízenému odvětvovému ústřednímu orgánu návrhy na opatření, která provádějí ústřední orgány.

(2) Oborová ředitelství sjednávají v případech, kdy uzavírají hospodářské smlouvy, dohody o výši realizační ceny výrobků, zařazených do kategorie limitovaných cen a volných cen. Kromě toho oborová ředitelství v rámci dohod uzavřených s nad-

řízenými ústředními orgány mohou sjednat obdobné dohody o vývoji cen (§ 14) s podřízenými podniky, popř. úroveň cen stanoví.

(3) Podniky sjednávají v případech, kdy uzavírají hospodářské smlouvy, dohody o volných cenách a realizačních cenách výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen. Organizace pověřené prováděním zahraničního obchodu sjednávají zahraniční ceny (není-li stanoveno jinak), přičemž jejich tuzemské dodavatelské (odběratelské) podniky mají právo účastnit se těchto jednání se zahraničními odběrateli (dodavateli) v zájmu docílení nejvýhodnějších cen.

(4) Ve statutu výrobní hospodářské jednotky může být stanoveno, ve kterých případech jsou podřízené organizace vázány souhlasem oborového ředitelství při sjednávání dohody o výši realizační ceny výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen a o výši volné ceny nebo kdy oborové ředitelství samo dohody o těchto cenách sjednává, popř. takové maloobchodní ceny stanoví. Odvětvový ústřední orgán může rozhodnout, kdy oborové ředitelství je povinno schvalovat stanovení nebo změny realizačních cen v rámci kategorie limitovaných cen. Vůči druhé organizaci platí cena uvedená v hospodářské smlouvě, popř. dohodnutá jiným způsobem.

(5) Organizace přímo řízené ústředními orgány (národními výbory) vykonávají též působnost oborových ředitelství.

§ 37

(1) Ustanovení § 36 platí obdobně pro působnost při tvorbě cen rozpočtových, příspěvkových a společenských organizací a v družstvech.

(2) Pro organizace místního hospodářství může výhradu uvedenou v § 36 odst. 4 stanovit řídící nebo krajský národní výbor a pro družstevní a společenské organizace jejich nadřízený orgán.

(3) Ústřední orgány společenských organizací mohou sjednat dohody o volných cenách a o realizačních cenách výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen.

(4) Stanovit pevné, maximální, minimální nebo směrné ceny s ohledem na podmínky realizace odchýlně od stanovené úrovně cen mohou pouze ústřední orgány uvedené v § 34 odst. 1.

§ 38

(1) Návrhy zásad pro stanovení a změny základních (pevně stanovených) složek cen ve smyslu § 17 předkládají Státní komisi pro finance, ceny a mzdy

a) ministerstvo financí, pokud jde o složky cen, které jsou hrazeny ze státního rozpočtu (účelové cenové dotace, intervence apod.) nebo odváděny do státního rozpočtu (účelové cenové odvody),*)

*) Působnost ministerstva financí v oblasti daně z obrátu je upravena zákonem č. 73/1952 Sb.

b) odvětvové ústřední orgány uvedené v § 34 odst. 1, pokud jde o složky cen, které jsou hrazeny z rozpočtu odvětvového ústředního orgánu nebo odváděny do tohoto rozpočtu, a obchodní rozpětí,

c) ministerstvo zemědělství a výživy, pokud jde o příplatky k nákupním cenám zemědělských výrobků.

(²) Ústřední orgány uvedené v odstavci 1 stanoví a mění konkrétní sazby základních (pevně stanovených) složek cen.

Část VI

Cenové řízení

§ 39

(¹) Ústanovení § 40 až 43 platí pro cenové řízení o pevných, maximálních, minimálních a směrných cenách, popř. pro návrhy na změny úrovně cen (§ 7 odst. 2) předkládané ústředními orgány Státní komisi pro finance, ceny a mzdy.

(²) Na uzavírání dohod o vývoji cen (§ 14) se ustanovení § 40 až 43 nevztahují. Postup při jejich předložení a projednání určí příslušný ústřední orgán (§ 34).

§ 40

Návrh ceny nového výrobku

(¹) Návrh na stanovení ceny nového výrobku musí obsahovat:

- a) kvalitativní i kvantitativní určení nového výrobku doložené vzorkem výrobku nebo jeho výkresem, fotografií apod.; popis výrobku (skupiny výrobků) zahrnuje výčet technických parametrů charakterizujících co nejúplněji užité vlastnosti výrobků (skupiny výrobků);
- b) důvody, pro které se nový výrobek zavádí;
- c) cenovou kalkulaci nového výrobku v předepsaném členění;
- d) údaje o cenovém porovnání;
- e) porovnání navrhované ceny s cenovým limitem nebo s předběžnou (informativní) cenou, popř. zdůvodnění odchylek od stanoveného cenového limitu;
- f) údaje o podmínkách realizace nového výrobku;
- g) porovnání s relacemi světových cen u výrobků, jejichž ceny se tvoří podle § 28, popř. případně u dalších výrobků, pokud tak bude stanoveno;
- h) označení stupně jakosti výrobků, u nichž bylo provedeno povinné hodnocení;
- i) zařazení výrobku do cenové kategorie;
- j) stanovisko hlavních odběratelských organizací k navrhované ceně se zdůvodněním případných protinávrhů;
- k) označení výrobku podle jednotné klasifikace.

(²) Při použití individuální kalkulace (§ 22 odst. 5) doloží se návrh tak, aby bylo zřejmé, že v něm nebylo promítnuto případné zhoršení dosud dosahované úrovně výrobních podmínek.

§ 41

Návrh na změnu ceny

Návrh na změnu ceny musí obsahovat

- a) zdůvodnění navrhované změny ceny,
- b) celkové vyčíslení důsledků změny ceny pro dodavatele, odběratele a vůči státnímu rozpočtu,
- c) stanovisko hlavních odběratelů spolu s návrhem na řešení důsledků změny ceny a v důležitých sporných případech též posudek nezúčastněných odborných orgánů, ústavů a expertů.

Postup v cenovém řízení

§ 42

(¹) Návrh ceny nového výrobku nebo návrh na změnu ceny vypracovává a předkládá dodavatelská, popř. odběratelská organizace nebo jin nadřízené orgány.

(²) Přísluší-li stanovení ceny oborovému ředitelství dodavatele, může stanovit cenu jen v dohodě s oborovým ředitelstvím hlavního odběratele.

(³) Přísluší-li stanovení ceny nového výrobku nebo změny ceny odvětvovým ústředním orgánům, předkládá oborové ředitelství návrh současně všem zúčastněným ústředním orgánům. Příslušný odvětvový ústřední orgán může stanovit cenu nebo změnu ceny jen v dohodě s ústředním orgánem nadřízeným hlavnímu odběrateli a u cen, jejichž stanovení nebo změny se dotýkají státního rozpočtu a kde daň z obrátu není stanovena sazbou, též v dohodě s ministerstvem financí.

(⁴) Návrhy maloobchodních, popř. též velkoobchodních cen spotřebních výrobků se projednávají zpravidla ve společném cenovém řízení, které řídí ústřední orgán, jemuž přísluší tvorba maloobchodních cen.

(⁵) Ústřední orgány se mohou předem dohodnout, že příslušný odvětvový ústřední orgán může cenu uvedenou v návrhu stanovit bez projednání s ostatními odvětvovými ústředními orgány, jestliže mezi oborovými ředitelstvími dodavatele a hlavního odběratele bylo dosaženo dohody o tomto návrhu.

(⁶) Hlavní odběratel nebo jeho nadřízený orgán je povinen sdělit zdůvodněné stanovisko k navrhované ceně nového výrobku nebo k navrhované změně ceny do 10 dnů po obdržení návrhu; ne učiní-li tak, může být o návrhu rozhodnuto nebo návrh předložen k dalšímu řízení bez jeho stanoviska; k opožděnému stanovisku nemusí příslušný ústřední orgán přihlížet.

(7) Nesouhlasí-li hlavní odběratel nebo jeho nadřízený orgán ve svém stanovisku s navrhovanou cenou nového výrobku nebo s navrhovanou změnou ceny, je povinen své stanovisko s dodavatelem nebo jeho nadřízeným orgánem na jeho výzvu do 7 dnů projednat; jinak nemusí orgán, který cenu stanoví, k jeho stanovisku přihlížet.

(8) Lhůty se počítají ode dne obdržení předepsaných podkladů. Pokud podklady nemají předepsané náležitosti, je povinen si je nadřízený orgán nebo odběratel vyžádat nejpozději do 5 dnů.

§ 43

(1) Přísluší-li stanovení ceny nového výrobku nebo změny ceny Státní komisi pro finance, ceny a mzdy, předkládá návrh příslušný odvětvový ústřední orgán. Při tom se postupuje obdobně podle § 42.

(2) Při navrhování cenového limitu a předběžné ceny se postupuje přiměřeně jako při navrhování ceny nového výrobku.

(3) Ústřední orgány mohou po vzájemné dohodě stanovit náležitosti návrhu ceny nebo změny cen odchýlně (např. zjednodušit je pro jednorázově vyráběné výrobky).

§ 44

Stanovení ceny

(1) Pevné, maximální, minimální a směrné ceny se stanoví nebo mění rozhodnutím o ceně, volné ceny a realizační ceny výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen dohodou socialistických organizací v hospodářské smlouvě, popř. podle odstavců 5, 6 a 7. Nestanoví-li orgán nadřízený dodavateli pevnou, maximální, minimální nebo směrnou cenu nového výrobku do 15 dnů nebo změnu ceny do 25 dnů po obdržení návrhu a nejde-li o cenový spor podle § 45, popř. nejde-li o stanovení nebo změnu ceny spadající do působnosti vlády nebo Státní komise pro finance, ceny a mzdy, může po této době dodávající organizace prodávat výrobky za navrhované ceny dohodnuté s odběratelem.

(2) Rozhodnutí o pevné, maximální, minimální nebo směrné ceně musí obsahovat alespoň

- a) označení orgánu nebo organizace, která vydává rozhodnutí o ceně s odkazem na předpis nebo pověření, na jehož základě je příslušná cena stanoví nebo mění,
- b) přesné označení výrobku, jehož cena se stanoví nebo mění, a označení cenové kategorie, do níž je výrobek zařazen,

c) výši ceny, popř. hranice maximální, minimální nebo směrné ceny,

d) určení dne, od kterého cena vstoupí v platnost.

(3) Rozhodnutí, kterým se mění pevná, maximální, minimální nebo směrná cena, obsahuje tyto další náležitosti:

a) výši dosud platné ceny,

b) určení, zda změněná cena platí i pro výrobky, o jejichž dodávce byly již uzavřeny hospodářské smlouvy nebo které již byly dodány.

(4) Nedojde-li k dohodě organizací o výši realizačních cen výrobků zařazených do kategorie maximálních, minimálních nebo směrnych cen, stane se v případech, kdy je stanovena povinnost uzavřít hospodářskou smlouvu, realizační cenou

a) u maximálních cen stanovená horní hranice,

b) u minimálních cen stanovená dolní hranice,

c) u směrnych cen stanovená směrná cena, není-li jinak stanoveno.

(5) Nedojde-li k dohodě o výši volné kupní ceny, popř. o výši ceny dovážených nebo vyvážených výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen (§ 28 odst. 1), stane se realizační cenou kupní cena určená podle zahraniční ceny franko československé hranice, pokud Státní komise pro finance, ceny a mzdy nestanoví jinak.

(6) Dohoda o výši volné ceny nebo realizační ceny výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen může být nahrazena výslovnou dohodou o způsobu určení nebo zjištění ceny (na základě kalkulace, u cen dovážených nebo vyvážených výrobků odvozením ze zahraničních cen apod.). Vzniká-li hospodářská smlouva plněním dodavatele* a nebyla sjednána jiná výše ceny, platí za dohodnutou cena navržená odběratelem.

(7) Maloobchodní (prodejní, spotřebitelské) volné ceny nebo realizační ceny výrobků zařazených do kategorie limitovaných cen s výjimkou individuálně vyráběných a prodáváných výrobků stanoví příslušná organizace bez dohody s kupujícím.

§ 45

Cenové spory

(1) Vznikne-li spor při stanovení pevné, maximální, minimální nebo směrné ceny, stanoví cenu

a) odvětvový ústřední orgán v dohodě se zúčastněnými ústředními orgány, jestliže cenu mělo stanovit oborové ředitelství,

b) Státní komise pro finance, ceny a mzdy, jestliže měl cenu stanovit ústřední orgán, včetně případů, kdy nedošlo k dohodě mezi ústředními orgány podle písmene a).

(2) Podle odstavce 1 se postupuje též, nedojde-li k dohodě o návrhu pevné, maximální, mini-

* § 153 odst. 2 písm. c) hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb.

mální nebo směrné ceny nebo o návrhu změny ceny, který předložily zvláštní kontrolní orgány (§ 46 odst. 1) nebo orgány pověřené povinným zkoušením a hodnocením jakosti výrobků (státní zkušebny), zejména při projednávání návrhů cen nebo změn cen technicky pokrokových a technicky zastaralých výrobků.

(3) Pokud orgán, který má stanovit pevnou, maximální, minimální nebo směrnou cenu, ji do lhůty 15 dnů (§ 44 odst. 1) nestanoví, protože nedošlo k dohodě mezi zúčastněnými orgány, je povinen předložit spor ihned příslušnému nadřízenému orgánu, popř. Státní komisi pro finance, ceny a mzdy k rozhodnutí.

(4) Náklady spojené s řešením cenových sporů (např. odměny expertům) uhradí oborová ředitelství: dodavatele a odběratele, a to v poměru stanoveném orgánem, který spor rozhodl.

Část VII

Kontrola cen

§ 46

Působnost v kontrole cen

(1) Kontrolu cen provádějí státní orgány a socialistické organizace na všech stupních řízení a dále orgány pověřené kontrolou podle zvláštních předpisů (zvláštní kontrolní orgány).

(2) Ústředním orgánem pro řízení kontroly cen je Státní komise pro finance, ceny a mzdy, která řídí kontrolní činnost ústředních orgánů (jejich prostřednictvím i zvláštních kontrolních orgánů) a krajských národních výborů, koordinuje jejich plány cenových kontrol, sleduje plnění těchto plánů a provádí kontrolu cen zaměřenou na rozhodující úseky a problémy.

(3) Kontrolu cen na Slovensku organizuje a zajišťuje také Slovenská národní rada.

(4) Působnost národních výborů v kontrole cen se vztahuje kromě organizací jimi řízených i na výrobní družstva a na soukromé výrobce (dodavatele). Mimo to mohou národní výbory podle zmocnění Státní komise pro finance, ceny a mzdy provádět cenovou kontrolu také v dalších organizacích.

(5) Odběratelé provádějí kontrolu správnosti cen dodaných výrobků, zejména ve vztahu k jejich jakosti (odběratelská kontrola).

§ 47

Úkoly kontroly cen

Úkolem orgánů uvedených v § 46 (dále jen „kontrolní orgány“) je kontrolovat v rámci své působnosti, zda jsou dodržovány cenové předpisy a zásady cenové politiky, zejména

- a) splnění závazně stanovených nebo dohodnutých opatření určujících úroveň cen, především u limitovaných cen,
- b) správné stanovení pevné, maximální, minimální nebo směrné ceny,
- c) dodržení stanovené (dohodnuté) ceny,
- d) dodržení podmínek, za nichž byla cena stanovena (dohodnuta),
- e) použití přiměřené výše přírážek nebo srážek k cenám,
- f) správné použití základních složek cen,
- g) správné uplatnění podmínek kategorizace cen,
- h) výhodnost sjednávaných zahraničních cen.

§ 48

Způsob kontroly cen

(1) Kontrolní orgány provádějí kontrolu cen zejména formou prověrek plnění povinností na úseku cen.

(2) Kontrola cen se provádí též v rámci periodických revizí hospodaření organizací.*)

§ 49

Oprávnění kontrolních orgánů

(1) Pracovníci pověřeni kontrolou cen jsou oprávněni vstupovat do všech prostorů prověřované organizace, nahlížet do jejích písemností a údajů a požadovat od jejích pracovníků ústní nebo písemné zprávy a vysvětlení týkající se cen a odstranění zjištěných závad.

(2) Kontrolní orgány ukládají, popř. navrhuji v případech porušení cenových předpisů a stanovených cen opatření ke zjednatí nápravy.

Část VIII

Dodatkové odvody

§ 50

(1) Organizaci, která získala prostředky na základě

- a) nesprávně stanovené pevné, maximální, minimální nebo směrné ceny,
- b) nedodržení stanovené ceny,
- c) nedodržení podmínek, za kterých byla cena stanovena,
- d) nesplnění závazných cenových opatření určujících úroveň realizačních cen, zejména nedojde-li k vyrovnání odchylek podle § 11 odst. 2 nebo při překročení dohodnuté, popř. stanovené úrovně limitovaných cen podle § 14

*) Pravidla pro provádění periodických revizí hospodaření (č. 112/1965 Sb.).

odst. 2 a § 15 odst. 2 nebo při porušení zásad o přiměřenosti výše přírůžek podle § 25 odst. 1,

uloží nadřízený orgán (zpravidla na návrh orgánu provádějícího kontrolu cen) dodatkový odvod do státního rozpočtu, u organizací řízených národními výbory a u výrobních a spotřebních družstev do rozpočtu příslušného národního výboru, a to nejpozději do tří let od neoprávněného získání prostředků.

(2) Dodatkový odvod se ukládá ve výši prostředků neoprávněně získaných podle odstavce 1 snížené o částky, které organizace do 15 dnů od rozhodnutí, jímž jí byl uložen dodatkový odvod, vrátila odběratelům, a o částku, která již byla odvedena do státního rozpočtu.

(3) Úhrn neoprávněně získaných prostředků lze po dohodě mezi prověřovanou organizací a kontrolním orgánem stanovit výběrovým způsobem. Nedojde-li k takové dohodě, může kontrolní orgán uložit prověřované organizaci, aby sama provedla dokladovou revizi vedoucí k přesnému vyčíslení výše neoprávněně získaných prostředků.

(4) Úhrn neoprávněně získaných prostředků se snižuje o rozdíly z nesprávně použitých nižších cen (zlepšení jakosti apod.).

(5) Dodatkový odvod v případech uvedených v odstavci 1 písm. d) nemusí být uložen, je-li použití vyšších cen pouze dočasněho charakteru a vyrovnaní cenových rozdílů lze očekávat v nejbližším období; neuloží se, stanoví-li tak Státní komise pro finance, ceny a mzdy.

(6) Dodatkový odvod se zvyšuje o 50 %, popř. ukládá se samostatný odvod ve výši 50 % z celé původní částky neoprávněně získaných prostředků, zjistí-li neoprávněně získané prostředky zvláštní kontrolní orgán nebo ústřední orgán (u družstev jen zvláštní kontrolní orgán). Toto zvýšení se při použití nesprávně stanovené pevné, maximální, minimální nebo směrné ceny vztahuje pouze na případy, kdy důvodem pro stanovení této ceny byl návrh organizace, které se dodatkový odvod ukládá.

(7) Zvýšení dodatkového odvodu (odst. 6) odpadá v případech, kdy dodavatel odvádí do státního rozpočtu pokutu ve výši větší než 50 % neoprávněně získaných prostředků.*)

(8) Jestliže orgán přímo organizaci nadřízený neuloží odvést dodatkový odvod podle návrhu zvláštního kontrolního orgánu, rozhodne o jeho uložení na návrh zvláštního kontrolního orgánu příslušný odvětvový ústřední orgán, popř. Státní komise pro finance, ceny a mzdy.

§ 51

(1) Socialistická organizace vyrábějící výrobky s nedostatečnou jakostí a výrobky technicky zastaralé je povinna při jejich prodeji odvádět dodatkový odvod určeným procentem z ceny.

(2) Odvod činí

- a) 5 % z velkoobchodní ceny u výrobků, které byly státní zkušebnou označeny v prvním hodnocení třetím jakostním stupněm;
- b) 20 % z velkoobchodní ceny u výrobků, které v opakovaném hodnocení nebudou státní zkušebnou označeny alespoň druhým jakostním stupněm;
- c) 20 % z velkoobchodní ceny u výrobků, které byly ústředním orgánem nadřízeným dodavateli označeny jako technicky zastaralé; v tomto případě se neuloží odvod podle písmen a) a b).

(3) Ústřední orgán nadřízený dodavateli může sazby uvedené v odstavci 2 zvýšit.

(4) Odvod postihuje výrobce bez ohledu na to, že z důvodu nízké jakosti nebo technické zastaralosti výrobků došlo ke snížení jejich ceny. Odvod není základem složkou ceny a nesmí být fakturován odběrateli.

(5) Odvod odvádějí

- a) státní socialistické organizace ústředně řízené do státního rozpočtu,
- b) organizace řízené národními výbory a výrobní družstva do rozpočtu příslušného národního výboru.

(6) Odvod se platí z dodávek uskutečněných

- a) u výrobků uvedených v odstavci 2 písm. a) a b) ode dne následujícího po dni doručení rozhodnutí zkušebny o výsledku hodnocení,
- b) u výrobků uvedených v odstavci 2 písm. c) ode dne, který určí ústřední orgán nadřízený dodavateli po dohodě s ústředním orgánem nadřízeným hlavnímu odběrateli nebo Státní komise pro techniku.

Část IX

Společná a závěrečná ustanovení

§ 52

(1) V dohodě se Státní komisí pro finance, ceny a mzdy vydávají

- a) Státní plánovací komise metodické pokyny pro oblast cen speciální výroby,
- b) Úřad pro normalizaci a měření zásadní opatření v otázkách stanovení cen za řešení úkolů technické normalizace a cen (úplat) za výkony státních zkušeben,
- c) Státní statistický úřad pokyny pro statistiku cen.

(2) Ústřední orgány uvedené v § 34 odst. 1 a 2 vydávají metodické pokyny v oblasti cen v odvětví

* § 14 odst. 8 vyhlášky č. 204/1964 Sb., o fakturování a placení dodávek nemovestní povahy.

vích jimi řízených a ministerstvo zahraničního obchodu pro oblast cen v zahraničním obchodě; přitom v dohodě s příslušnými ústředními orgány ministerstvo vnitra vydává podrobnější pokyny pro tvorbu velkoobchodních cen a maloobchodních cen prací a služeb a ministerstvo vnitřního obchodu pro tvorbu maloobchodních cen výrobků vykonávanou krajskými národními výbory podle § 35 písm. a).

(3) Odvětvové ústřední orgány vydávají ceníky, dodatky k ceníkům (nejméně jednou za rok), seznamy cen apod., popřípadě stanoví, které z podřízených organizací je budou vydávat. Nedílnou součástí ceníků jsou též cenové dodací podmínky, popř. způsoby tvorby cen, kategorie cen apod., o cenách výrobků určených pro prodej obyvatelstvu musí být v příslušných provozovnách zajištěna každému přístupná přesná a úplná informace.

(4) Státní komise pro finance, ceny a mzdy předkládají zejména

a) odvětvové ústřední orgány

1. návrhy koncepce a plánu vývoje cen,
2. rozbor vývoje cen a jejich působení,
3. zhodnocení změn cen, které provedou podle § 34 odst. 1 písm. a) bod 2, a stanovení cen podle § 37 odst. 4,

b) Státní statistický úřad výsledky statistiky cen.

§ 53

Účast Revolučního odborového hnutí

Při přípravě a provádění zásadních opatření v řízení vývoje cen, stanovení úrovně cen a jejich skupin a při uzavírání dohod, zejména v oblasti cen, které ovlivňují úroveň reálných příjmů obyvatelstva, vyzývá si orgán, který tyto změny schva-

luje, vyjádření příslušného orgánu Revolučního odborového hnutí. Rozsah účasti odborových orgánů na přípravě a realizaci zásadních cenových opatření a při kontrole cen stanoví Ústřední rada odborů v dohodě se Státní komisí pro finance, ceny a mzdy.

§ 54

K návrhům opatření, která podle ustanovení této vyhlášky předkládají ústřední orgány Státní komise pro finance, ceny a mzdy a která mají vliv na státní rozpočet, musí být připojeno stanovisko ministerstva financí.

§ 55

Výjimky z ustanovení této vyhlášky může povolit Státní komise pro finance, ceny a mzdy.

§ 56

Zrušují se

1. vyhláška Státní komise pro finance, ceny a mzdy č. 8/1966 Sb., o tvorbě, kontrole a statistice cen,
2. část první — Kontrola cen vyhlášky Ústřední komise lidové kontroly a statistiky č. 9/1966 Sb., o provádění kontroly a statistiky cen. a
3. vyhláška Státní komise pro finance, ceny a mzdy a ministerstva financí č. 32/1966 Sb., o tvorbě cen výrobků podléhajících povinnému hodnocení a výrobků technicky pokrokových a technicky zastaralých.

§ 57

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. června 1967.

Ministr-předseda:

Ing. Sucharda v. r.